

Bruselj, 1. julij 2026
(OR. en)

11291/26

Medinstitucionalna zadeva:
2025/0265 (CNS)

ATO 35
CADREFIN 319

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Datum:	29. junij 2026
Prejemnik:	delegacije
Zadeva:	Predlog UREDBE SVETA o vzpostavitvi instrumenta za sodelovanje na področju jedrske varnosti in razgradnjo za obdobje 2028–2034 ter razveljavitvi uredb (Euratom) 2021/100 in (Euratom) 2021/948 – delni splošni pristop

V prilogi vam pošiljamo besedilo delnega splošnega pristopa glede Predloga uredbe Sveta o vzpostavitvi instrumenta za sodelovanje na področju jedrske varnosti in razgradnjo za obdobje 2028–2034 ter razveljavitvi uredb (Euratom) 2021/100 in (Euratom) 2021/948, o katerem se je Svet (zaposlovanje, socialna politika, zdravje in varstvo potrošnikov) dogovoril na seji 29. junija 2026.

Predlog

UREDBA SVETA

o vzpostavitvi instrumenta za sodelovanje na področju jedrske varnosti in razgradnjo za obdobje 2028–2034 ter razveljavitvi uredb (Euratom) 2021/100 in (Euratom) 2021/948

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo in zlasti člena 203 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega parlamenta¹,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Namen te uredbe je določiti pravila in postopke za sodelovanje na področju jedrske varnosti ter dejavnosti razgradnje, ki jih izvaja Evropska skupnost za atomsko energijo (v nadaljnjem besedilu: Skupnost) v okviru instrumenta za sodelovanje na področju jedrske varnosti in razgradnjo (v nadaljnjem besedilu: instrument).

¹ Mnenje ..., UL

- (2) Za ohranjanje in spodbujanje nenehnega izboljševanja jedrske varnosti in njene ureditve je Svet sprejel Direktivo 2009/71/Euratom². Navedena direktive ter visoki standardi jedrske varnosti, varstva pred sevanjem in ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom, ki se izvajajo v Skupnosti, so zgledi, s katerimi bi lahko spodbudili partnerske države k sprejetju podobnih visokih standardov.
- (3) Skupnost in njene države članice so pogodbenice Konvencije o jedrski varnosti, sprejete 17. junija 1994³, in Skupne konvencije o varnosti ravnanja z izrabljenim gorivom in varnosti ravnanja z radioaktivnimi odpadki, sprejete 5. septembra 1997⁴.
- (4) Države članice Unije so pogodbenice Pogodbe o neširjenju jedrskega orožja, podpisane 1. julija 1968, in uporabljajo dodatni protokol k svojim sporazumom o nadzornih ukrepih, sklenjenim z Mednarodno agencijo za atomsko energijo (v nadaljnjem besedilu: IAEA)⁵.

² Direktiva Sveta 2009/71/Euratom z dne 25. junija 2009 o vzpostavitvi okvira Skupnosti za jedrsko varnost jedrskih objektov (UL L 172, 2.7.2009, str. 18, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/71/oj>).

³ UL L 318, 11.12.1999, str. 21, ELI: <http://data.europa.eu/eli/convention/1999/819/oj>.

⁴ Mednarodna agencija za atomsko energijo (IAEA), Skupna konvencija o varnosti ravnanja z izrabljenim gorivom in varnosti ravnanja z radioaktivnimi odpadki, sprejeta 5. septembra 1997, veljati začela 18. junija 2001. Na voljo na naslovu: <https://www.iaea.org/topics/nuclear-safety-conventions/joint-convention-safety-spent-fuel-management-and-safety-radioactive-waste>

⁵ Vzorčni dodatni protokol k sporazumu(-om) med državo(-ami) in Mednarodno agencijo za atomsko energijo o uporabi nadzornih ukrepov (INFCIRC/540), ki ga je 15. maja 1997 odobril Svet guvernerjev IAEA. Na voljo na spletu na naslovu: [INFCIRC/540 - Model Protocol Additional to the Agreement\(s\) Between State\(s\) and the International Atomic Energy Agency for the Application of Safeguards](#), in Dodatni protokol k Sporazumu med Francijo, Evropsko skupnostjo za atomsko energijo in Mednarodno agencijo za atomsko energijo za uporabo zaščitnih ukrepov v Franciji (INFCIRC/290/Add.1), ki ga je Svet guvernerjev odobril 11. junija 1998. Na voljo na spletu na naslovu: [INFCIRC/290/Add.1 - Protocol Additional to the Agreement between France, the European Atomic Energy Community and the International Atomic Energy Agency for the Application of Safeguards in France](#)

- (5) Ker Pogodba o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo (v nadaljnjem besedilu: Pogodba Euratom) zajema tako notranjo kot tudi zunanjo politiko ter omogoča sinergije med njima, ima ta instrument dve komponenti, ki se nanašata na zunanje oziroma notranje dejavnosti.
- (6) Zunanja komponenta instrumenta bi morala podpirati dejavnosti v okviru mednarodnega sodelovanja na področju jedrske varnosti ter temeljiti na ukrepih, ki so bili prej podprti na podlagi Uredbe Sveta (Euratom) 2021/948⁶. Zunanja komponenta je skladna z zunanjim delovanjem, ki ga podpira Uredba (EU) 202X/XXXX [Globalna Evropa]⁷, in ga dopolnjuje.
- (6a) Zunanja komponenta instrumenta bi morala spodbujati tudi mednarodno sodelovanje na podlagi konvencij o jedrski varnosti in ravnanju z radioaktivnimi odpadki, in sicer s spodbujanjem partnerskih držav, da postanejo pogodbenice teh konvencij, in omogočanjem rednih medsebojnih strokovnih pregledov njihovih nacionalnih sistemov. S tovrstnimi strokovnimi pregledi se pridobijo zunanje ocene trenutnega stanja in izzivov na področju jedrske varnosti v tretjih državah, te ocene pa vplivajo na načrtovanje in določanje prednostnih nalog, kar zadeva podporo Unije na visoki ravni.
- (7) Notranja komponenta instrumenta bi morala podpirati dejavnosti na področju razgradnje in ravnanja z radioaktivnimi odpadki Komisije (program Skupnega raziskovalnega središča za razgradnjo in ravnanje z odpadki), ki se nanašajo na jedrske obveznosti Komisije, ki izhajajo iz preteklih jedrskih raziskav na lokacijah Skupnega raziskovalnega središča (JRC), in sicer JRC-Geel v Belgiji, JRC-Karlsruhe v Nemčiji, JRC-Ispra v Italiji in JRC-Petten na Nizozemskem, na podlagi ukrepov, ki so bili prej podprti z Uredbo Sveta (Euratom) 2021/100⁸.

⁶ Uredba Sveta (Euratom) 2021/948 z dne 27. maja 2021 o vzpostavitvi Evropskega instrumenta za mednarodno sodelovanje na področju jedrske varnosti, ki dopolnjuje Instrument za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa, na podlagi Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo in o razveljavitvi Uredbe (Euratom) št. 237/2014 (UL L 209, 14.6.2021, str. 79, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/948/oj>).

⁷ Uredba (EU) .../... [Globalna Evropa] Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi instrumenta Globalna Evropa (UL, ..., ... ELI: ...).

⁸ Uredba Sveta (Euratom) 2021/100 z dne 25. januarja 2021 o vzpostavitvi namenskega finančnega programa za razgradnjo jedrskih objektov in ravnanje z radioaktivnimi odpadki ter razveljavitvi Uredbe (Euratom) št. 1368/2013 (UL L 34, 1.2.2021, str. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/100/oj>).

- (8) Ocene programa so pokazale, da je kompleksna struktura financiranja Unije dejavnik, ki zaradi upravnega bremena, ki bi ga bilo treba zmanjšati, kjer je to mogoče, ovira učinek proračuna Unije. Dejavnosti, ki se izvajajo na področju mednarodnega sodelovanja na področju jedrske varnosti in razgradnje jedrskih raziskovalnih objektov Skupnega raziskovalnega središča na podlagi uredb (Euratom) 2021/100 in (Euratom) 2021/948, se združijo, da bi jih urejal en sam pravni akt, s ciljem zmanjšati upravno breme.
- (9) Splošni cilj instrumenta je na pregleden in odgovoren način prispevati k visoki ravni jedrske varnosti, varstva pred sevanjem, varnemu ravnanju z izrabljenim gorivom in radioaktivnimi odpadki, razgradnji ter uporabi učinkovitih in uspešnih nadzornih ukrepov za [...] jedrske materiale.
- (10) Poleg tega je namen te uredbe zagotoviti večjo prožnost pri pristopu k načrtovanju programov, tudi med načini pomoči in upravičenimi subjekti, da bi se lahko odzvali na nepredvidene potrebe, ugotovljene v okviru ocen in posvetovanj na podlagi Uredbe (Euratom) 2021/948.
- (11) Sodelovanje, ki ga zagotavlja Skupnost v skladu s to uredbo, ni namenjeno spodbujanju jedrske energije v partnerskih državah⁹ ali gradnji novih jedrskih elektrarn in ne bi smelo biti usmerjeno v povečanje prihodkov od obratovanja jedrske elektrarne za proizvodnjo električne energije in toplote.

⁹ Uredba Sveta (Euratom) 2021/948 z dne 27. maja 2021 o vzpostavitvi Evropskega instrumenta za mednarodno sodelovanje na področju jedrske varnosti, ki dopolnjuje Instrument za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa, na podlagi Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo in o razveljavitvi Uredbe (Euratom) št. 237/2014 (UL L 209, 14.6.2021, str. 79, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/948/oj>).

- (11a) Instrument bi moral prispevati h krepitvi učinkovitega in neodvisnega regulativnega nadzora ter dejavnosti razvoja z varnostjo povezanih zmogljivosti v partnerskih državah, usmerjen pa bi moral biti predvsem v pristojne regulativne organe in po potrebi njim dodeljene organizacije za tehnično podporo.
- (12) [V tej uredbi so določena okvirna finančna sredstva za celotni instrument. Za namene te uredbe se tekoče cene izračunajo z uporabo fiksnega deflatorja v višini 2 %.]
- (13) V hitro spreminjajočem se gospodarskem, socialnem in geopolitičnem okolju so nedavne izkušnje pokazale potrebo po prožnejšem večletnem finančnem okviru in programih za porabo sredstev Unije. V ta namen in v skladu s cilji te uredbe bi bilo treba pri financiranju ustrezno upoštevati spreminjajoče se potrebe politike in prednostne naloge Unije, kot so določene v ustreznih dokumentih, ki jih je objavila Komisija, sklepih Sveta in resolucijah Evropskega parlamenta, hkrati pa zagotoviti zadostno predvidljivost za izvrševanje proračuna.

- (14) Za instrument se uporablja Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁰. V njej so določena pravila o oblikovanju in izvrševanju splošnega proračuna Unije, vključno s pravili o nepovratnih sredstvih, nagradah, nefinančnih donacijah, javnem naročanju, posrednem upravljanju v obliki finančnih instrumentov in proračunskih jamstvih.
- (15) [Znesek odobritev, dodeljenih instrumentu, programsko obdobje in razdelitev sredstev med različne dejavnosti bi bilo treba pregledati na podlagi rezultatov ocene, izvedene v skladu s členom 10 Uredbe (EU, Euratom) 202X/XXXX Evropskega parlamenta in Sveta¹¹ [uredba o smotrnosti].]

¹⁰ Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. septembra 2024 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije (UL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

¹¹ Uredba (EU) (EU, Euratom) .../... [uredba o smotrnosti] (UL, ..., ... ELI: ...).

- (16) V skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2024/2509, Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta¹² ter uredbami Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95¹³, (Euratom, ES) št. 2185/96¹⁴ in (EU) 2017/1939¹⁵ je treba finančne interese Unije zaščititi s sorazmernimi ukrepi, vključno s preprečevanjem, odkrivanjem, odpravljanjem in preiskovanjem nepravilnosti in goljufij, izterjavo izgubljenih, nepravilno izplačanih ali nepravilno porabljenih sredstev ter po potrebi naložitvijo upravnih sankcij. Zlasti lahko v skladu z uredbama (EU, Euratom) št. 883/2013 in (Euratom, ES) št. 2185/96 Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) izvaja preiskave, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem, da bi ugotovil, ali je prišlo do goljufije, korupcije ali drugih nezakonitih ravnanj, ki škodijo finančnim interesom Unije. V skladu z Uredbo (EU) 2017/1939 lahko Evropsko javno tožilstvo (EJT) preiskuje in preganja goljufije ter druga nezakonita ravnanja, ki škodijo finančnim interesom Unije, kot so določena v Direktivi (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁶. V skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2024/2509 mora vsaka oseba ali subjekt, ki prejema sredstva Unije, v celoti sodelovati pri zaščiti finančnih interesov Unije, podeliti potrebne pravice in dostop Komisiji, OLAF, EJT in Evropskemu računskemu sodišču ter zagotoviti, da vse tretje strani, ki so vključene v izvrševanje sredstev Unije, podelijo enakovredne pravice.

¹² Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom) št. 1074/1999 (UL L 248, 18.9.2013, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).

¹³ Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti (UL L 312, 23.12.1995, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>).

¹⁴ Uredba Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi (UL L 292, 15.11.1996, str. 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

¹⁵ Uredba Sveta (EU) 2017/1939 z dne 12. oktobra 2017 o izvajanju okrepljenega sodelovanja v zvezi z ustanovitvijo Evropskega javnega tožilstva (EJT) (UL L 283, 31.10.2017, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>).

¹⁶ Direktiva (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava (UL L 198, 28.7.2017, str. 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

- (17) [Instrument naj bi se izvajal v skladu z Uredbo (EU, Euratom) 202X/XXXX [uredba o smotrnosti], ki določa pravila za spremljanje odhodkov in okvir smotrnosti za proračun, vključno s pravili za zagotavljanje enotne uporabe načela, da se ne škoduje bistveno, iz člena 33(2), točka (d), Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 in načela enakosti spolov iz člena 33(2), točka (f), Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, pravili za spremljanje smotrnosti programov in dejavnosti Unije ter poročanje o njej, pravili za vzpostavitev portala Unije za financiranje in pravili za ocenjevanje programov, ter drugimi horizontalnimi določbami, ki se uporabljajo za vse programe Unije, kot so določbe o informiranju, komuniciranju in prepoznavnosti.]
- (18) Oblike in načine izvrševanja financiranja Unije iz te uredbe bi bilo treba izbrati na podlagi njihove primernosti za uresničevanje specifičnih ciljev ukrepov in doseganje rezultatov, pri čemer se upoštevajo zlasti stroški kontrol, upravno breme in pričakovano tveganje neizpolnjevanja obveznosti. Pri tem bi bilo treba razmisliti o uporabi pavšalnih zneskov, pavšalnih stopenj in stroškov na enoto ter financiranja, ki ni povezano s stroški, kot je navedeno v členu 125(1), točka (a), Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.

- (19) Usklajevanje dejavnosti, ki se izvajajo na podlagi te uredbe, bi bilo treba doseči s stalnim delom in dialogom z državami članicami, partnerskimi državami in njihovimi ustreznimi organi, zlasti pristojnimi regulativnimi organi na področju jedrske varnosti, nadzornih ukrepov za jedrske materiale in razgradnje, da bi se preprečilo podvajanje.
- (20) [Za zagotovitev doslednega izvajanja zunanjega delovanja bi bilo treba za izvajanje zunanje komponente instrumenta, kjer je to ustrezno, uporabljati pravila in postopke iz Uredbe (EU) 202X/XXXX [Globalna Evropa], izvedbene določbe iz te uredbe pa bi morale vsebovati sklicevanja na določbe iz navedene uredbe.]
- (21) V zvezi z zunanjo komponento instrumenta bi morali letni ali večletni akcijski načrti in ukrepi iz te uredbe predstavljati programe dela v smislu Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Letni ali večletni akcijski načrti bi morali biti sestavljeni iz sklopa ukrepov, združenih v en sam dokument.
- (22) Akcijske načrte v okviru zunanje komponente instrumenta bi bilo treba sprejeti vsako leto, razen če je zaradi narave in ciljev dejavnosti upravičeno sprejetje večletnih načrtov.
- (23) Komisija bi morala sprejeti večletne okvirne programe, ki so skladni z večletnimi okvirnimi programi iz poglavja 1 Uredbe (EU) 202X/XXXX [Globalna Evropa] in jih dopolnjujejo.

- (24) Splošni okvir politike za izvajanje zunanje komponente instrumenta bi morale sestavljati politike, kot so določene v sporazumih o pridružitvi instrumentu, sporazumih o partnerstvu in sodelovanju, večstranskih sporazumih, sporazumih o jedrskem sodelovanju, memorandumih o soglasju, pogodbah, konvencijah in drugih sporazumih, ki vzpostavljajo odnos med Skupnostjo in njenimi partnerskimi državami, pa tudi v sklepih Evropskega sveta in sklepih Sveta, izjavah z vrhov, sklepih srečanj na visoki ravni s partnerskimi državami, sporočilih Komisije ter skupnih sporočilih Komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko. Pri odločanju o sodelovanju partnerskih držav v zunanji komponenti instrumenta je treba upoštevati ustrezne pristojnosti Sveta in Komisije na podlagi člena 101 Pogodbe Euratom.
- (25) Z zunanjo komponento instrumenta se lahko financirajo ukrepi v kateri koli partnerski državi v skladu z merili iz te uredbe in ustreznimi sporazumi, ki omogočajo sodelovanje partnerske države v instrumentu. Prednost bi bilo treba dati osebam in subjektom iz držav pristopnic, držav kandidat, potencialnih držav kandidat in držav iz evropske sosedске politike.
- (26) Mednarodno sodelovanje bi moralo temeljiti na temeljnih varnostnih načelih, kot so določena v varnostnih standardih IAEA, pri čemer bi bilo treba po potrebi upoštevati tudi čezmejne vplive na okolje, ne da bi to negativno vplivalo na dejavnosti sodelovanja in izvajanja pomoči v okviru instrumenta.

- (27) Sodelovanje na podlagi instrumenta s partnerskimi državami, ki ne morejo izpolniti meril, da bi postale pogodbenice mednarodnih instrumentov, zlasti kadar za tako sodelovanje veljajo pogoji, povezani z državnostjo, članstvom ali priznanjem v okviru Združenih narodov ali drugih ustreznih mednarodnih sporazumov, ali kadar postopek pristopa k takim mednarodnim instrumentom še ni zaključen, se lahko izjemoma dovoli [...], da bi se dosegli cilji uredbe.
- (28) Glede na stalno potrebo po krepitvi varnosti pri miroljubni uporabi jedrske energije v partnerskih državah ter ob upoštevanju sedanjega in prihodnjega razvoja na tem področju bi moral instrument slediti ciljem spodbujanja najvišje ravni jedrske varnosti in varstva pred sevanjem, podpiranja odgovornega in varnega ravnanja z izrabljenim gorivom in radioaktivnimi odpadki ter uspešne in učinkovite uporabe nadzornih ukrepov za jedrske materiale v partnerskih državah. To bi moralo med drugim vključevati sanacijo radiološko onesnaženih opuščenih lokacij, krepitev regulativnih zmogljivosti in s tem povezanih zmogljivosti za zagotavljanje jedrske varnosti in varstva pred sevanjem pri sedanjih uporabah in prihodnjem razvoju na področju miroljubne uporabe jedrske energije ter za radiološko zaščito pri novih medicinskih uporabah, ki vključujejo ionizirajoče sevanje.

- (29) [Ruska vojna agresija proti Ukrajini povzroča škodo ukrajinski infrastrukturi, vključno z jedrskimi objekti v državi, kot je pokazal napad z dronom 14. februarja 2025 na novo varno zaščitno zgradbo v Černobilu. Kar zadeva podporo Unije za potrebe na področju jedrske varnosti, povezane z Ukrajino, se lahko sredstva, mobilizirana iz rezerve za Ukrajino iz člena 6 Uredbe Sveta (EU, Euratom) 202X/XXXX [uredba o večletnem finančnem okviru], dajo na voljo za podporo v okviru zunanje komponente instrumenta v obliki nepovratne podpore, finančnih instrumentov in oblikovanja rezervacij za proračunsko jamstvo. Podporo Ukrajini v okviru zunanje komponente instrumenta te uredbe v obliki posojil na podlagi Sklepa Sveta 77/270/Euratom bi bilo treba zagotoviti v okviru zneska, določenega v Sklepu Sveta 77/270/Euratom, in zgornje meje iz člena 6(2), drugi pododstavek, uredbe o instrumentu Globalna Evropa. Če bodo ta posojila zagotovljena Ukrajini kot suvereni državi, bi jih bilo treba kriti z jamstvom, zagotovljenim v skladu s členom 2(3), drugi pododstavek, Uredbe Sveta (EU, Euratom) 202X/XXXX [uredba o večletnem finančnem okviru]. Zato je primerno določiti odstopanje od člena 214(1) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 in ne določiti stopnje rezervacij za ta posojila Ukrajini, kot je določeno v členu 24(3), zadnji pododstavek, uredbe o instrumentu Globalna Evropa.]
- (30) [Za zagotovitev doslednosti bi bilo treba proračunsko jamstvo in finančne instrumente, tudi kadar so združeni z nepovratno podporo v operacijah mešanega financiranja, v okviru zunanje komponente instrumenta izvajati v skladu z veljavnimi pravili Uredbe (EU) 202X/XXXX [Globalna Evropa] s sporazumi, sklenjenimi za tovrstno podporo v okviru mehanizmov izvajanja instrumenta Globalna Evropa.]

- (31) [Kar zadeva zunanjo komponento, je treba v primeru, kadar se podpora Unije v okviru instrumenta zagotavlja v obliki proračunskega jamstva ali finančnega instrumenta, tudi v kombinaciji z nepovratno podporo v okviru operacije mešanega financiranja, tako podporo zagotoviti izključno prek mehanizmov izvajanja instrumenta Globalna Evropa v skladu z veljavnimi pravili teh mehanizmov.]
- (32) Tesno sodelovanje z mednarodnimi organizacijami, ki si prizadevajo uresničevati cilje, podobne ciljem instrumenta, kot je navedeno v poglavju 10 naslova II Pogodbe Euratom, zlasti z Mednarodno agencijo za atomsko energijo (IAEA), se šteje za potrebno za uspešno sodelovanje na področju jedrske varnosti.
- (33) Najučinkovitejša uporaba razpoložljivih sredstev se lahko doseže s skladnostjo in dopolnjevanjem instrumentov Unije za zunanje financiranje ter ustvarjanjem sinergij z drugimi politikami in programi Unije. Da bi se čim bolj povečal učinek kombiniranega posredovanja za doseganje skupnega cilja, bi morala ta uredba omogočati kombiniranje financiranja z drugimi programi Skupnosti in Unije, če se s prispevki ne krijejo isti stroški.

- (34) Prejšnji finančni program iz Uredbe (Euratom) 2021/100 je pokazal dodatno dodano vrednost Skupnosti z zbiranjem in razširjanjem znanja. Na podlagi člena 8 Pogodbe Euratom in v skladu s členom 7 Direktive Sveta 2011/70/Euratom¹⁷ je Skupno raziskovalno središče odgovorno za izpolnjevanje svojih preteklih jedrskih obveznosti in razgradnjo svojih jedrskih objektov, ki so bili zaprti v skladu z ustrezno nacionalno zakonodajo. Zato je bil leta 1999 s sporočilom Evropskemu parlamentu in Svetu¹⁸ vzpostavljen program Skupnega raziskovalnega središča za razgradnjo jedrskih objektov in ravnanje z odpadki in od takrat Komisija redno obvešča o njegovem napredku¹⁹.
- (35) Komisija je ugotovila, da je najboljša možnost za izpolnitev zahtev iz člena 5(1), točka (f), in člena 7 Direktive Sveta 2011/70/Euratom izvajati strategijo, ki združuje dejavnosti razgradnje in ravnanja z radioaktivnimi odpadki, hkrati pa začeti prostovoljne razprave med Skupnim raziskovalnim središčem in državami članicami gostiteljicami o morebitnem prenosu obveznosti glede razgradnje ter ravnanja z izrabljenim gorivom in radioaktivnimi odpadki v primeru vzajemnih sporazumov med Komisijo in državami članicami gostiteljicami. Skupno raziskovalno središče bi moralo zagotoviti in vzdrževati ustrezne vire za izpolnjevanje svojih obveznosti v zvezi z razgradnjo ter varnostjo ravnanja z izrabljenim gorivom in radioaktivnimi odpadki.

¹⁷ Direktiva Sveta 2011/70/Euratom z dne 19. julija 2011 o vzpostavitvi okvira Skupnosti za odgovorno in varno ravnanje z izrabljenim gorivom in radioaktivnimi odpadki (UL L 199, 2.8.2011, str. 48, <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/70/oj>).

¹⁸ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu z dne 17. marca 1999 o razgradnji zastarelih jedrskih objektov in ravnanju z odpadki: pretekle obveznosti, ki izvirajo iz jedrskih dejavnosti v Skupnem raziskovalnem središču na podlagi Pogodbe Euratom (COM(1999) 114 final).

¹⁹ SEC(2004) 624, COM(2008) 903 in COM(2013) 734.

- (36) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta²⁰.
- (37) Komisija bi morala nemudoma sprejeti ustrezne izvedbene akte za sprejetje ali spremembo letnih ali večletnih akcijskih načrtov in ukrepov v okviru zunanje komponente instrumenta, kadar je to potrebno v ustrezno utemeljenih izredno nujnih primerih, povezanih s potrebo po hitrem odzivu Skupnosti.
- (38) V skladu s členom 9 Sklepa Sveta 2010/427/EU visoki predstavnik v vlogi podpredsednika Komisije zagotovi splošno politično uskladitev zunanjega delovanja Unije, kar zagotavlja enotnost, skladnost in učinkovitost zunanjega delovanja Unije, zlasti z izvajanjem tega instrumenta.
- (39) Sklicevanja na instrumente zunanje pomoči v Sklepu Sveta 2010/427/EU²¹ bi bilo treba razumeti kot sklicevanja na to uredbo in na v njej navedene uredbe. Komisija bi morala zagotoviti, da se ta uredba izvaja v skladu z vlogo Evropske službe za zunanje delovanje, kot je določena v navedenem sklepu.

²⁰ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

²¹ Sklep Sveta 2010/427/EU z dne 26. julija 2010 o organizaciji in delovanju Evropske službe za zunanje delovanje (UL L 201, 3.8.2010, str. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2010/427/oj>).

- (40) Da bi se zagotovila kontinuiteta pri zagotavljanju podpore zadevnim področjem politike in omogočil začetek izvajanja že od začetka večletnega finančnega okvira za obdobje 2028–2034, bi se morala ta uredba uporabljati od 1. januarja 2028.
- (41) V okviru omejevalnih ukrepov Unije, sprejetih na podlagi člena 29 PEU in člena 215(2) PDEU, se imenovanim fizičnim ali pravnim osebam, subjektom ali organom ne smejo neposredno ali posredno dajati na razpolago ali v korist kakršna koli sredstva ali gospodarski viri. Zato se takih fizičnih ali pravnih oseb, subjektov ali organov ter pravnih oseb, subjektov ali organov, ki so v njihovi lasti ali pod njihovim nadzorom, ne bi smelo podpirati.
- (42) Uredbi (Euratom) 2021/100 in (Euratom) 2021/948 bi bilo zato treba razveljaviti –

SPREJEL NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet urejanja

1. Ta uredba vzpostavlja instrument za sodelovanje na področju jedrske varnosti in razgradnjo (v nadaljnjem besedilu: instrument) [za obdobje od 1. januarja 2028 do 31. decembra 2034].
2. Določa cilje instrumenta, njegov okvirni proračun [za obdobje od 1. januarja 2028 do 31. decembra 2034], oblike financiranja s strani Unije in pravila za zagotavljanje takega financiranja v okviru instrumenta. Obravnava tudi posebnosti vsake od dveh komponent instrumenta: zunanje komponente in notranje komponente.

Člen 2

Cilji instrumenta

1. Splošni cilj zunanje komponente instrumenta je prispevati k visoki ravni jedrske varnosti, varstvu pred sevanjem, varnemu ravnanju z izrabljenim gorivom in radioaktivnimi odpadki, razgradnji ter uporabi učinkovitih in uspešnih nadzornih ukrepov za jedrske materiale[...] v partnerskih državah v dopolnjevanju z Uredbo (EU) 202X/XXXX [Globalna Evropa] ter na podlagi dejavnosti znotraj Skupnosti, vključno z ustreznim regulativnim okvirom Euratoma.

V tej uredbi ima „partnerska država“ pomen iz člena 2(10) Uredbe (EU) 202X/XXXX [Globalna Evropa].

2. Splošni cilj notranje komponente instrumenta je podpreti razgradnjo jedrskih objektov Komisije na lokacijah Skupnega raziskovalnega središča (JRC) v skladu s potrebami, opredeljenimi v zadevnih načrtih razgradnje, ter varno ravnati z izrabljenim gorivom, jedrskimi materiali in radioaktivnimi odpadki, ki so s tem povezani. Poleg tega instrument podpira izmenjavo izkušenj, strokovnega znanja, dobrih praks in znanja, pridobljenih pri postopku demontaže in razgradnje jedrskih objektov in ravnanja z nastalimi radioaktivnimi odpadki, ki bodo na strukturiran način posredovani deležnikom Skupnosti.

3. Zunanja komponenta instrumenta ima naslednje specifične cilje:

- (a) spodbujanje učinkovite kulture jedrske varnosti in varstva pred sevanjem ter uveljavljanje najvišjih standardov jedrske varnosti in varstva pred sevanjem, vključno z vidiki zanesljivosti oskrbe, povezanimi z varnostjo, pripravljenostjo in odzivanjem na izredne dogodke, razvojem zmogljivosti ter preglednostjo v postopkih odločanja organov v partnerskih državah;
- (b) podpiranje odgovornega in varnega ravnanja z izrabljenim gorivom in radioaktivnimi odpadki ter razgradnje in sanacije nekdanjih jedrskih območij in objektov v partnerskih državah;
- (c) okrepitev učinkovitih in uspešnih nadzornih ukrepov za jedrske materiale v partnerskih državah.

Ukrepi v okviru zunanje komponente dajejo prednost krepitvi učinkovitega in neodvisnega regulativnega nadzora ter dejavnostim razvoja zmogljivosti v partnerskih državah, vključno s podporo pristojnim regulativnim organom in po potrebi njim dodeljenim organizacijam za tehnično podporo.

4. Notranja komponenta instrumenta ima naslednje specifične cilje:

- (a) podpiranje načrta razgradnje in izvajanje dejavnosti v skladu z nacionalnim pravom države članice gostiteljice za demontažo in dekontaminacijo jedrskih objektov Komisije na lokacijah Skupnega raziskovalnega središča, izvajanje varnega ravnanja z radioaktivnimi odpadki, ki so s tem povezani, in po potrebi priprava morebitnega prenosa ustreznih jedrskih obveznosti s Skupnega raziskovalnega središča na državo članico gostiteljico;
- (b) nadaljnje vzpostavljanje stikov in izmenjav o razgradnji jedrskih objektov med deležniki Unije s strani Skupnega raziskovalnega središča, vključno z regulatorji, industrijo in ustanovami za usposabljanje, da bi se sistematično zagotovila razširjanje znanja, dobrih praks in spoznanj ter izmenjava izkušenj na vseh ustreznih področjih, kot sta urejanje in usposabljanje, ter razvile morebitne sinergije v Uniji.

Prenos iz prvega pododstavka, točka (a), je za katero koli državo članico gostiteljico prostovoljen in je predmet dvostranskega sporazuma, sklenjenega med Komisijo in državo članico gostiteljico.

Navedeni dvostranski sporazum določa, da vse stroške razgradnje jedrskih objektov Komisije na lokacijah Skupnega raziskovalnega središča in skladiščenja z njimi povezanih radioaktivnih odpadkov krije Skupnost, in je v celoti skladen z Direktivo 2011/70/Euratom. Prostovoljne razprave med Komisijo in državo članico gostiteljico o morebitnem prenosu obveznosti iz prvega pododstavka, točka (a), se lahko začnejo najpozneje dve leti od datuma začetka veljavnosti te uredbe.

[Člen 3

Proračun

1. Okvirna finančna sredstva za izvajanje instrumenta za obdobje od 1. januarja 2028 do 31. decembra 2034 znašajo 966 000 000 EUR v tekočih cenah.
2. Poleg tega se lahko finančna sredstva za Ukrajino, mobilizirana na podlagi člena 6(2) Uredbe (EU) 202X/XXXX [Globalna Evropa] iz rezerve za Ukrajino v skladu s členom 6 Uredbe (EU, Euratom) 202X/XXXX [uredba o večletnem finančnem okviru], po potrebi uporabijo za zagotovitev podpore Unije Ukrajini na podlagi te uredbe.
3. Odobritve se lahko knjižijo v proračun Unije po letu 2034, da se pokrijejo potrebni odhodki in omogoči upravljanje ukrepov, ki niso zaključeni do konca izvajanja instrumenta.
4. Finančna sredstva iz odstavka 1 tega člena, finančna sredstva iz odstavka 2 tega člena in zneski dodatnih sredstev iz člena 3 se lahko uporabijo tudi za tehnično in upravno pomoč za izvajanje instrumenta, kot so dejavnosti pripravljanja, spremljanja, kontrole, revizije in ocenjevanja, korporativni informacijskotehnološki sistemi in platforme ter dejavnosti informiranja, povečanja prepoznavnosti in komuniciranja, vključno s korporativnim komuniciranjem o političnih prednostnih nalogah Unije, ter za vso drugo tehnično in upravno pomoč ali odhodke, povezane z zaposlenimi, ki jih ima Komisija pri upravljanju instrumenta.

5. Kar zadeva zunanjo komponento instrumenta, se za izvajanje te uredbe uporabljajo pravila in postopki v zvezi s prenosi, letnimi obroki, vračili, prihodki in izterjavami iz finančnih instrumentov, financiranih na podlagi tega instrumenta ali njegovih predhodnikov, ter presežki iz proračunskih jamstev in posojil, za katere so bile oblikovane rezervacije na podlagi tega instrumenta ali njegovih predhodnikov, kot so določeni v členu 22 Uredbe (EU) 202X/XXXX [Globalna Evropa].]

Člen 4

Dodatna sredstva

Države članice, institucije, organi in agencije Unije, partnerske države, mednarodne organizacije, mednarodne finančne institucije ali druge tretje strani lahko zagotovijo dodatne finančne ali nefinančne prispevke za instrument. Dodatni finančni prispevki so zunanji namenski prejemki v smislu člena 21(2), točka (a), (d) ali (e), ali člena 21(5) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.

Alternativno, kombinirano in kumulativno financiranje

1. Instrument se izvaja v sinergiji z drugimi programi Skupnosti in Unije. Ukrep, ki je prejel prispevek Skupnosti in Unije iz drugega programa, lahko prav tako prejme prispevek. Za ustrezeni prispevek se uporabljajo pravila zadevnega programa Unije, lahko pa se za vse prispevke uporablja enoten sklop pravil in se sklene ena sama pravna obveznost. Če prispevek Unije temelji na upravičenih stroških, kumulativna podpora iz proračuna Unije ne presega skupnih upravičenih stroškov ukrepa in se lahko izračuna sorazmerno v skladu s pogoji za podporo.
2. Postopki dodeljevanja na podlagi instrumenta se lahko izvedejo skupaj v okviru neposrednega ali posrednega upravljanja z državami članicami, institucijami, organi in agencijami Unije, partnerskimi državami, mednarodnimi organizacijami, mednarodnimi finančnimi institucijami ali drugimi tretjimi stranmi (v nadaljnjem besedilu: partnerji v skupnem postopku dodeljevanja), če je zagotovljena zaščita finančnih interesov Unije. Za take postopke se uporablja enoten sklop pravil in se sklene ena sama pravna obveznost. V ta namen lahko partnerji v skupnem postopku dodeljevanja dajo sredstva na voljo instrumentu v skladu s členom [4] te uredbe ali pa se lahko pooblastijo za izvajanje postopka dodeljevanja, po potrebi v skladu s členom 62(1), točka (c), Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. V skupnih postopkih dodeljevanja lahko komisijo za ocenjevanje iz člena 153(3) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 sestavljajo tudi člani, ki so predstavniki partnerjev v navedenem postopku.

Člen 6

Izvajanje in oblike financiranja Unije

1. Instrument se izvaja v skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2024/2509 v okviru neposrednega upravljanja ali v okviru posrednega upravljanja s subjekti iz člena 62(1), točka (c), navedene uredbe.
2. Financiranje Unije se lahko zagotovi v kateri koli obliki v skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2024/2509, zlasti kot nepovratna sredstva, nagrade, javna naročila, nefinančne donacije, proračunska jamstva, finančni instrumenti in operacije mešanega financiranja.

POGLAVJE II

IZVAJANJE RAZLIČNIH KOMPONENT INSTRUMENTA

ODDELEK 1: POSEBNE DOLOČBE ZA IZVAJANJE ZUNANJE KOMPONENTE INSTRUMENTA

Člen 7

Okvir politike

Politike, kot so določene v pridružitvenih sporazumih, sporazumih o partnerstvu in sodelovanju, vključno s sporazumi o jedrskem sodelovanju, večstranskih sporazumih, pravno nezavezujočih instrumentih, kot so memorandumi o soglasju, pogodbah, konvencijah, izjavah in drugih sporazumih, ki vzpostavljajo odnos med Unijo in/ali Skupnostjo in njenimi partnerskimi državami, ter sklepih Evropskega sveta in sklepih Sveta, izjavah z vrhov, sklepih srečanj na visoki ravni s partnerskimi državami, strategijah in sporočilih Komisije ter skupnih sporočilih Komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, predstavljajo splošni okvir politike za izvajanje instrumenta.

Izvajanje in upravičenost v skladu z instrumentom Globalna Evropa

1. Če v tej uredbi ni določeno drugače, se financiranje Unije za zunanjo komponento instrumenta izvaja v skladu s to uredbo, Uredbo (EU, Euratom) 2024/2509 ter po potrebi poglavjem II in poglavjem III naslova II Uredbe (EU) 202X/XXXX [Globalna Evropa], razen člena 19, člena 20(2) in (3) ter člena 26 navedene uredbe. Pravila o upravičenosti iz člena 20(1) in (4) do (12) Uredbe (EU) 202X/XXXX [Globalna Evropa] se uporabljajo za vse ukrepe, financirane v okviru zunanje komponente.
2. [Kadar se podpora Unije zagotovi v obliki proračunskega jamstva ali finančnega instrumenta, vključno v kombinaciji z nepovratno podporo v operaciji mešanega financiranja, se zagotovi izključno z mehanizmom izvajanja instrumenta Globalna Evropa in se izvršuje v skladu z veljavnimi pravili mehanizma izvajanja instrumenta Globalna Evropa na podlagi sporazumov, sklenjenih za tovrstno podporo v okviru mehanizma izvajanja instrumenta Globalna Evropa.]
3. [Podpora Unije v obliki proračunskega jamstva se zagotovi do najvišjega možnega zneska proračunskega jamstva, določenega z uredbo o instrumentu Globalna Evropa.]
4. [Kadar se za instrument uporablja mehanizem izvajanja instrumenta Globalna Evropa, se določijo rezervacije za proračunsko jamstvo in financiranje finančnih instrumentov, vključno v kombinaciji z nepovratno podporo v obliki operacije mešanega financiranja.]

Člen 9

Posojila Euratoma

1. [Podpora Unije Ukrajini v obliki posojil na podlagi Sklepa Sveta 77/270/Euratom se zagotavlja do najvišjega zneska iz člena 6(2), drugi pododstavek, Uredbe (EU) 202X/XXXX [Globalna Evropa]. Določbe člena 24(3), zadnji odstavek, Uredbe (EU) 202X/XXXX [Globalna Evropa] se uporabljajo za posojila Ukrajini na podlagi Sklepa Sveta 77/270/Euratom.]
2. Stopnja rezervacij za podporo Unije v obliki posojil Armeniji na podlagi Sklepa Sveta 77/270/Euratom je stopnja rezervacij, določena v členu 24 Uredbe (EU) 202X/XXXX [Globalna Evropa]].

Večletni okvirni programi

1. Izvajanje zunanje komponente instrumenta poteka prek večletnih okvirnih programov, ki se sprejmejo z izvedbenimi akti v skladu s postopkom pregleda iz člena 17(2). Taki večletni okvirni programi:
 - (a) so namenjeni zagotovitvi usklajenega okvira za sodelovanje med Skupnostjo in zadevnimi partnerskimi državami ali regijami na način, ki je skladen s splošnim namenom in obsegom, cilji, načeli in politiko Skupnosti ter temelji na okviru politike iz člena 7 te uredbe;
 - (b) predstavljajo splošno podlago za sodelovanje na področju jedrske varnosti v okviru instrumenta in določajo cilje Skupnosti za sodelovanje, pri čemer se upoštevajo potrebe zadevnih držav, prednostne naloge Skupnosti, mednarodne razmere in dejavnosti zadevnih partnerskih držav;
 - (c) vključujejo navedbo dodane vrednosti sodelovanja iz točke (b) in kako preprečiti prekrivanje z drugimi programi in pobudami, zlasti s programi in pobudami mednarodnih organizacij, ki si prizadevajo za podobne cilje, in drugih večjih donatorjev;
 - (d) določajo geografske prednostne naloge in prednostne naloge politike, izbrane za financiranje Unije, posebne cilje ter, kjer je to ustrezno, okvirne finančne dodelitve in načine izvajanja;

(e) temeljijo na dialogu s partnerskimi državami ali regijami, ki vključuje ustrezne deležnike, zlasti vladne in regulativne organe ter organizacije, ki jih ti imenujejo, ter po potrebi na posvetovanjih s skupino evropskih regulatorjev za jedrsko varnost (ENSREG), ustanovljeno s Sklepom Komisije 2007/530/Euratom²².

2. Večletni okvirni programi se lahko pregledajo ad hoc, kadar je to potrebno za njihovo učinkovito izvajanje, zlasti kadar pride do pomembnih sprememb v okviru politike iz člena 7 ali po koncu kriznih ali pokriznih razmer. Postopek pregleda iz člena 17(2) se uporablja tudi za spremembe večletnih okvirnih programov.

Člen 11

Sprejetje akcijskih načrtov in ukrepov

1. Komisija sprejme letne akcijske načrte v okviru zunanje komponente instrumenta. Vendar lahko, kadar to upravičujejo narava in cilji dejavnosti, sprejme večletne akcijske načrte.
2. Letni ali večletni akcijski načrti in ukrepi v okviru zunanje komponente instrumenta pomenijo programe dela v smislu Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Akcijski načrti in ukrepi upoštevajo posebne okoliščine in za vsak ukrep določajo elemente iz člena 18(1) Uredbe (EU) 202X/XXXX [Globalna Evropa].

²² Sklep Komisije z dne 17. julija 2007 o ustanovitvi evropske skupine na visoki ravni za jedrsko varnost in ravnanje z jedrskimi odpadki (UL L 195, 27.7.2007, str. 44, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2007/530/oj>).

3. Komisija z izvedbenimi akti sprejme akcijske načrte in ukrepe iz odstavkov 1 in 2. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 17(2).
4. Postopek pregleda iz odstavka 3 ni potreben za:
 - (a) posebne ukrepe in podporne ukrepe, pri katerih financiranje Unije ne presega 5 milijonov EUR;
 - (b) tehnične spremembe, če ne vplivajo bistveno na cilje zadevnega akcijskega načrta ali ukrepa, kot so:
 - (i) sprememba načina izvrševanja;
 - (ii) prerazporeditev sredstev med ukrepi iz akcijskega načrta;
 - (iii) povečanje proračuna za akcijske načrte in ukrepe, ki ne presega 20 % tega proračuna in je omejeno na 5 milijonov EUR.

Ko so posebni ukrepi in podporni ukrepi ter tehnične spremembe sprejeti v skladu s tem odstavkom, se prek odbora iz člena 17(1) v enem mesecu po njihovem sprejetju sporočijo državam članicam. Sporočijo se tudi Evropskemu parlamentu.

5. Komisija v ustrezno utemeljenih izredno nujnih primerih, povezanih s potrebo po hitrem odzivu Skupnosti, v skladu s postopkom iz člena 17(3) sprejme ali spremeni akcijske načrte ali ukrepe iz odstavkov 1 in 2 tega člena z izvedbenimi akti, ki se začnejo uporabljati takoj.

Merila za mednarodno sodelovanje

1. Z zunanjo komponento instrumenta se lahko financirajo ukrepi v partnerskih državah v skladu z merili iz tega člena.
2. Podlaga za sodelovanje je skupno razumevanje ali vzajemni sporazum med partnersko državo in Skupnostjo.
3. Partnerske države, ki želijo sodelovati s Skupnostjo na področju jedrskih nadzornih ukrepov za jedrske materiale, so pogodbenice Pogodbe o neširjenju jedrskega orožja in imajo sklenjen celovit sporazum o nadzornih ukrepih z IAEA ali imajo veljaven dodatni protokol z IAEA.
4. Partnerske države, ki želijo sodelovati s Skupnostjo na področju jedrske varnosti, so [...]pogodbenice Konvencije o jedrski varnosti in Skupne konvencije o varnosti ravnanja z izrabljenim gorivom in varnosti ravnanja z radioaktivnimi odpadki ali drugih ustreznih konvencij oziroma so sprejele ukrepe, ki dokazujejo trdno zavezanost pristopu k takim konvencijam.

5. Partnerske države, ki želijo sodelovati s Skupnostjo na področju pripravljenosti in odzivanja na izredne dogodke, varstva pred sevanjem ali ravnanja z radioaktivnimi odpadki in niso pogodbenice mednarodnih instrumentov iz odstavkov 3 in 4, nimajo jedrskih objektov na svojem ozemlju.
6. Sodelovanje s partnerskimi državami, ki niso pogodbenice mednarodnih instrumentov iz odstavkov 3 in 4 ter nimajo jedrskih objektov na svojem ozemlju, je mogoče le na podlagi neposredne prošnje zadevne partnerske države in je omejeno na podporo, za katero te zaprosijo v primeru jedrske nesreče ali radiološkega izrednega dogodka iz Konvencije o zgodnjem obveščanju o jedrskih nesrečah in Konvencije o pomoči v primeru jedrskih nesreč ali radioloških nevarnosti.
7. Sodelovanje na podlagi instrumenta s partnerskimi državami, ki ne morejo izpolniti meril, da bi postale pogodbenice mednarodnih instrumentov iz odstavkov 3 in 4, zlasti kadar za tako sodelovanje veljajo pogoji, povezani z državnostjo, članstvom ali priznanjem v okviru Združenih narodov ali drugih ustreznih mednarodnih sporazumov, ali kadar postopek pristopa k takim mednarodnim instrumentom še ni zaključen, se lahko izjemoma dovoli, da bi se dosegli cilji iz člena 2(3).
8. Za zagotovitev in spremljanje skladnosti s cilji v zvezi s sodelovanjem iz instrumenta zadevna partnerska država sprejme ocenjevanje sprejetih ukrepov. Navedeno ocenjevanje omogoči spremljanje in preverjanje skladnosti s cilji in je pogoj za nadaljnje izplačevanje prispevka Skupnosti.

9. Pri sodelovanju s partnerskimi državami na podlagi tega instrumenta se po potrebi upoštevajo mednarodno priznana načela in metode, pomembni za morebitne čezmejne vplive na okolje, ki jih lahko povzročijo jedrski objekti v partnerskih državah, vključno s tistimi vplivi, ki so povezani z običajnim obratovanjem in scenariji nesreč. Država članica, na katero bodo verjetno neposredno vplivali morebitni čezmejni vplivi jedrskih objektov v partnerski državi, lahko od Komisije zahteva, da stopi v stik s partnersko državo, da bi pridobila ustrezne informacije.
10. Upravljalci jedrskih elektrarn v partnerskih državah lahko izjemoma prejmejo podporo, ki je časovno omejena in vezana na določeno lokacijo, tudi za izredne razmere, povezane z jedrsko varnostjo, razvoj strategije za obravnavanje priporočil iz strokovnega pregleda ocen tveganja in varnosti, ki ga opravi ENSREG, vključno s stresnimi testi in tematskimi medsebojnimi strokovnimi pregledi, razvojem meril in konceptov za doseganje najvišjih standardov ravnanja z izrabljenim gorivom in radioaktivnimi odpadki, razvojem strategij za zagotovitev varne razgradnje zastarelih jedrskih objektov in uporabo učinkovitih in uspešnih nadzornih ukrepov ter upravljanjem znanja in usposabljanjem na področju jedrske varnosti.

Člen 13

EVROPSKA SLUŽBA ZA ZUNANJE DELOVANJE (ESZD)

Zunanja komponenta instrumenta se izvaja ob upoštevanju vloge ESZD, kot je določena v Sklepu Sveta 2010/427/EU, zlasti v členih 3 in 9 Sklepa.

ODDELEK 2: POSEBNE DOLOČBE ZA IZVAJANJE NOTRANJE KOMPONENTE INSTRUMENTA

Člen 14

Programi dela

1. Notranja komponenta instrumenta se izvaja s programi dela iz člena 110 Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Programi dela se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 4 Sklepa Komisije 96/282/Euratom.
2. Program dela za notranjo komponento instrumenta:
 - (a) je namenjen zagotovitvi pregleda dejavnosti, načrtovanih v obdobju, ki ga zajema večletni program dela;
 - (b) predstavlja splošno podlago za izvajanje dejavnosti, ki jih zajema ta uredba, ter temelji na najvišjih standardih jedrske varnosti in dobrih praksah pri obravnavanju jedrskih obveznosti Skupnosti.

Člen 15

Izvajanje in oblike financiranja Unije ter merila upravičenosti za izvajanje notranje komponente instrumenta

Če v tej uredbi ni določeno drugače, se financiranje Unije za notranjo komponento instrumenta izvaja v skladu s to uredbo in Uredbo (EU, Euratom) 2024/2509.

Do financiranja Unije v okviru notranje komponente instrumenta so upravičene samo naslednje dejavnosti:

- (a) varno vzdrževanje in obratovanje zaprtih jedrskih objektov;
- (b) demontaža zastarelih jedrskih objektov ali jedrskih objektov, ki niso v uporabi, ali obojih;
- (c) varno ravnanje z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom, vključno z zbiranjem, karakterizacijo, obdelavo, prevozom in skladiščenjem;
- (d) minimizacija inventarja jedrskega materiala na lokacijah Skupnega raziskovalnega središča;
- (e) razvoj in gradnja objektov za ravnanje z radioaktivnimi odpadki;
- (f) priprava in posodabljanje načrtov razgradnje, tehničnih študij in dokumentacije za izdajo dovoljenj;
- (g) zunanja podpora za zasnovo, vrednotenje in upravljanje projektov;
- (h) operativna podpora, vključno z varstvom pred sevanjem ter vzdrževanjem opreme in objektov;
- (i) prostovoljne razprave z državami članicami gostiteljicami z namenom morebitnega prenosa jedrskih obveznosti Komisije;
- (j) komuniciranje in sodelovanje z zunanjimi deležniki;
- (k) zbiranje, pridobivanje, ocenjevanje in razširjanje znanja o razgradnji jedrskih objektov, vključno z dejavnostmi usposabljanja;
- (l) vse druge dejavnosti, ki podpirajo razgradnjo jedrskih objektov Komisije na lokacijah Skupnega raziskovalnega središča ter znanje o razgradnji jedrskih objektov in ravnanju z odpadki iz člena 2.

Člen 16

Razširjanje znanja

1. Znanje, pridobljeno pri izvajanju programa Skupnega raziskovalnega središča za razgradnjo in ravnanje z odpadki ter programa pomoči pri razgradnji, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 202X/XXXX [Ignalina]²³, se razširja na ravni Skupnosti.
2. Dejavnosti za uresničevanje dejavnosti iz odstavka 1 se financirajo v okviru instrumenta. Skupno raziskovalno središče usklajuje strukturiranje znanja in njegovo razširjanje državam članicam.
3. Postopek razširjanja znanja se vključi v programe dela iz člena 14, kjer se tudi opredeli.

²³ Uredba (EU) .../... [Ignalina] Sveta o vzpostavitvi programa pomoči pri razgradnji jedrske elektrarne Ignalina v Litvi za obdobje 2028–2034 in razveljavitvi Uredbe (EU) 2021/101 (OJ, ..., ... ELI: ...).

POGLAVJE III

IZVEDBENA POOBLASTILA, PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

Člen 17

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga odbor za zunanjo komponento instrumenta. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011[...] in se sestaja vsaj enkrat letno.
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011
3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 8 Uredbe (EU) št. 182/2011 v povezavi s členom 5 navedene uredbe.
4. Kadar je treba pridobiti mnenje odbora na podlagi pisnega postopka, se ta postopek zaključi brez izida, ko v roku za izdajo mnenja tako odloči predsednik odbora ali to zahteva navadna večina članov odbora.

5. V skladu z mednarodnimi sporazumi, ki jih je sklenila Unija, se lahko predstavniki partnerskih držav ali mednarodnih organizacij kot opazovalci povabijo na sestanke odbora pod pogoji, določenimi v njegovem poslovniku, ob upoštevanju varnosti in javnega reda Unije ali njenih držav članic. Predstavniki partnerskih držav ali mednarodnih organizacij niso prisotni na razpravah o zadevah, povezanih z merili za upravičenost iz členov 8 in 12 te uredbe.
6. Države članice lahko zahtevajo preučitev katere koli druge zadeve v zvezi z izvajanjem instrumenta.

Člen 18

Razveljavitev

Uredbi (Euratom) 2021/100 in (Euratom) 2021/948 se razveljavita z učinkom od 1. januarja 2028.

Člen 19

Prehodne določbe

1. Ta uredba ne vpliva na nadaljevanje ali spremembo zadevnih ukrepov do njihovega zaključka v skladu z uredbama (Euratom) 2021/100 in (Euratom) 2021/948, ki se še naprej uporabljata za zadevne ukrepe do njihovega zaključka.
2. Finančna sredstva za instrument lahko krijejo tudi odhodke za tehnično in upravno pomoč, ki so potrebni za zagotovitev prehoda med instrumentom in ukrepi, sprejetimi na podlagi uredb (Euratom) 2021/100 in (Euratom) 2021/948.

Člen 20

Začetek veljavnosti in uporaba

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. januarja 2028.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

Za Svet
predsednik/predsednica
